

رابطه فرهنگ مدرسه با کاهش ناهنجاری های رفتاری دانش آموزان مدارس دوره متوسطه اول ناحیه یک شهر ساری

سلاله گوران شورکچالی^۱، آزاده گوران شورکچالی^۲

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد بابل، solalehgouran@gmail.com

^۲ کارشناس ارشد مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد ساری، Azadehgouran617@gmail.com

چکیده:

نیازهای فردی و اجتماعی دانش آموزان را نادیده گرفت. زیرا هدف از آموزش صرفاً نمره گرفتن و یادگیری یکسری مطالب و موضوعات درسی که بعد از مدتی به دست فراموشی سپرده می شود نیست. بلکه سازگاری فرد با محیط و شناخت صحیح محیط خواهد بود. (هاشمی، ۱۳۹۴) آموزش و پرورش به عنوان اصلی ترین نهاد اجتماعی بیشترین تأثیر تربیتی را بر روی تک تک افراد جامعه خواهد داشت در صورتی که بموقع و بجا، بتواند کارکرد جامعه پذیری را بدون هیچ وقفه و خللی به شکلی مطلوب و مناسب به انجام رساند زیرا بقا و استمرار هر جامعه ای مستلزم آن است که مجموعه باورها، ارزشها، رفتارها و گرایش های آن به وسیله آموزش و پرورش به نسل جدید منتقل شود و دستاوردهای جدید تعلیم و تربیت نیز با بهره مندی از روشهای تربیتی صحیح به کار گرفته شود. البته این بر کسی پوشیده نیست که در دنیای امروزی بدون راهنمایی دقیق و آموزش و پرورش آگاهانه و سنجیده، انسان دیگر قادر نیست صرفاً و فقط به تبعیت از خواست ها امیال خویش با محیط زندگی خود سازگاری های لازم را پیدا کند چرا که در حال حاضر آموزش و پرورش و به تعبیری مدارس ما باید در شرایطی که جامعه در حال تغییر و تحول است از لحاظ سازگار کردن دانش آموزان در مقاطع سنی مختلف با فرهنگ و جامعه نو، خود را متحول سازند و از طریق برنامه های منظم و از پیش تعیین شده به پرورش عقلی، عاطفی، اجتماعی و مذهبی کودکان و نوجوانان بپردازند زیرا عدم توجه به وظایف خود در ارتباط با رفتار دانش آموزان و سهل انگاشتن مسائل آنان نه تنها آنها را با مشکلات شخصیتی روبرو می کند بلکه مدرسه را به پایگاهی برای اعتراف و کج روی دانش آموزان تبدیل خواهد کرد. یکی از نارساییها و نگرانیهای جامعه امروز بروز و افزایش رفتارهای ناهنجار در مدارس است که با عدم کنترل می تواند تبعات منفی را برای جامعه به بار بیاورد. نوجوانان و دانش آموزان دارای ناهنجاری رفتاری، افرادی هستند که در مقایسه با گروه همسالان، رفتارهای مغایر با هنجارهای اجتماعی از خود نشان می دهند. شدت و تداوم این رفتارها به حدی است که مانع عملکرد متناسب با استعداد تحصیلی آنان میشود و آنها نمی توانند از آموزش عادی بهره مند گردند و یا رفتارهایشان موجب اختلال در روند تحصیلی سایر دانش آموزان نیز میگرددند و در نتیجه نیازمند استفاده از آموزش ویژه هستند. ناهنجاری به معنای وسیع کلمه به فردی اطلاق میشود که منابع عقلی، تعادل روانی و رفتار معمولی او از اندازه و قاعده ی

هدف از انجام این پژوهش رابطه فرهنگ مدرسه بر کاهش ناهنجاری های رفتاری دانش آموزان مدارس دوره متوسطه اول ناحیه یک شهر ساری بوده که از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ ماهیت، توصیفی و روش آن از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری در این پژوهش شامل کلیه دبیران دوره متوسطه اول ناحیه یک شهر ساری که بر اساس آمار ثبت شده تعداد آنها ۴۴۰ نفر می باشد. با توجه به حجم جامعه و مراجعه به جدول کرجسی و مورگان حجم نمونه پژوهش برابر با ۲۰۵ نفر در نظر گرفته شد. برای انتخاب نمونه های پژوهش از روش نمونه گیری تصادفی ساده استفاده گردید. ابزار گردآوری داده ها در این پژوهش پرسشنامه استاندارد فرهنگ مدرسه الکساندر و ساد و پرسشنامه محقق ساخته ارزیابی ناهنجاری های رفتاری دانش آموزان می باشد. میزان پایایی پرسشنامه فرهنگ مدرسه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۲ و میزان پایایی پرسشنامه ناهنجاری های رفتاری با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۹ محاسبه شده است. تجزیه و تحلیل داده های جمع آوری شده، به دو روش آمار توصیفی و استنباطی از طریق نرم افزار اس پی اس انجام گرفت. به منظور بررسی فرضیه های پژوهش از آزمون همبستگی اسپیرمن استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که فرهنگ مدرسه با مؤلفه های اختلال سلوک، تمایلات بزهکارانه و حواس پرتی رابطه دارد و اینکه فرهنگ مدرسه با مؤلفه بی قراری رابطه ای ندارد.

واژه های کلیدی: فرهنگ مدرسه، ناهنجاری های رفتاری، اختلال سلوک، حواس پرتی، بی قراری

مقدمه:

مدرسه و نهاد آموزش و پرورش، به عنوان محیطی خاص شناخته شده که همه افراد به دلیل آنکه از مزایای زندگی اجتماعی بهره مند شوند ملزم به گذراندن مراحل مختلف آموزش و پرورش هستند. زیرا نظام مدرسه سهم عمده ای در انتخاب و تخصیص افراد برای ایفای نقشهای اجتماعی دارد که نحوه عملکرد فرد در مدرسه، طول مدت تحصیل و رشته تحصیلی در تعیین شغل و منزلت اجتماعی آینده افراد نقش بسزایی ایفا می کند. اما در این میان نباید مسائل تربیتی و